

Проблеми та перспективні напрями розвитку пасажирського транспорту в харківському регіоні

Є. М. КАЙЛЮК., Ю. С. ПИЛИПЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

До числа найважливіших галузей життєзабезпечення регіону відноситься пасажирський транспорт, від функціонування якого залежить як робота господарського комплексу, так і якість життя населення. Основне завдання транспорту – своєчасне, якісне та цілковите задоволення потреб галузей економіки та населення у перевезеннях, підвищення економічної ефективності його роботи.

Сьогодні основним питанням залишається якісна організація роботи пасажирського транспорту, в тому числі організація раціональної взаємодії між різними перевізниками. При цьому, на перший план висувуються вимоги точного узгодження та виконання розкладів руху транспортних одиниць на різних видах транспорту, планування кількості одиниць різних видів транспорту, прокладки найбільш раціональних маршрутів.

Так на шляху до вирішення завдання суттєвого підвищення якості обслуговування населення та ефективності використання транспортних засобів з 2006 року розпочато впровадження системи «Автоматизована системи диспетчерського управління» (АСДУ) на базі ХКТ «Міськелектротранс». Наступним етапом має стати розробка та впровадження сучасної автоматизованої системи збору плати за проїзд і обліку пасажирів в громадському транспорті. Така система має стати рятівною в першу чергу для міського електротранспорту, адже згідно статистичних даних в наземному міському електротранспорті більшості міст України доходи від продажу проїзних документів не перевищують 37% від собівартості пасажироперевезень. Постійне зменшення транспортної роботи міського електротранспорту, низький рівень технічного стану рухомого складу, зниження рівня конкурентоспроможності міського електротранспорту на ринку пасажироперевезень спричинює появу реальної загрози щодо подальшого функціонування цього виду транспорту в більшості регіонів України.

З 2009 року офіційно стартувала система продажу залізничних та авіаквитків на пасажирський вид транспорту у міжміському сполученні через відділення Укрпошти. Пасажири отримали можливість замовляти електронні квитки на всі види транспорту з одного населеного пункту в інший, навіть якщо між ними немає прямого сполучення. Система автоматично формує варіанти пересадок та час стику різних видів транспорту. Сьогодні замовити єдиний квиток на різні види транспорту можна вже через Інтернет. В подальшому такий позитивний досвід треба розповсюджувати не тільки у міжміському сполученні, але і у внутрішньоміських перевезеннях. І тут мова йде в першу чергу про взаємоузгодженість розкладів руху різних видів пасажирського транспорту, адже сама ідея «єдиного квитка» полягає в тому, щоб скоротити до мінімуму час очікування пасажирів в пункті пересадки, а

також забезпечити комфорт пасажирів на всьому маршруті поїздки. Так, у багатьох великих містах світу у відповідності з розкладом прибуття літаків здійснюється подача автобусів на трап для доставки пасажирів до міста й інші аеропорти. Розвиваються прямі залізнично-автобусні перевезення пасажирів за єдиними квитками. На таких маршрутах в пунктах перетину узгоджується розклад руху автобусів з розкладом руху відповідних поїздів.

На шляху широкого розповсюдження таких сполучень в Україні існує чимало перешкод. Зокрема, не вирішено питання технічного забезпечення таких перевезень, порядок фінансових розрахунків, розміри тарифів та ін.

Розвиток системи пасажирського транспорту сучасного регіону має спрямовуватись на досягнення високої економічної, соціальної ефективності роботи та забезпечення екологічної безпеки міст. Для досягнення високого рівня якості життя та стійкого розвитку міст країни важливим є комплексний підхід до формування транспортної політики, яка повинна розроблятися як синергетична система з високим ступенем надійності та безпеки функціонування.